

ग्राहक संरक्षण अधिनियम, २०१९
राज्य ग्राहक तक्रार निवारण आयोगाच्या अधिनस्त
जिल्हा ग्राहक तक्रार निवारण आयोग, पालघर
साठी नविन पीडी पीएलए खाते सुरु करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग,
शासन निर्णय क्र.ग्रासंअ-०४२५/प्र.क्र.५८ /ग्रासं-४
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय (विस्तार), मुंबई- ४०० ०३२
दिनांक:- २७ ऑक्टोबर, २०२५

- वाचा:-**
१. राज्य ग्राहक तक्रार निवारण आयोग, मुंबई यांचे पत्र क्र.राआ/महा/लेखा-२०/
पीडी-पीएलए/२०२५/१८३१, दि. ११.०४.२०२५
  २. शासन निर्णय वित्त विभाग क्र. संकीर्ण २०२३/प्र.क्र.८९/कोषा प्रशा-५, दि. ०५.०९.२०२३
  ३. प्रधान महालेखाकार (लेखा व हकदारी)-१ महाराष्ट्र, मुंबई यांचा अनौपचारीक
संदर्भ क्र.TM/Ch.२/UOR/अ.ना.पु.वग्रा.सं.वि/UORno.१७५/२०२५-२६/१२२३,
दि.३०.०९.२०२५

प्रस्तावना :

ग्राहक संरक्षण अधिनियम, २०१९ अंतर्गत ग्राहकांच्या तक्रारीचे निराकरण करण्यासाठी राज्य स्तरावर राज्य ग्राहक तक्रार निवारण आयोग, मुंबई व जिल्हा स्तरावर जिल्हा ग्राहक तक्रार निवारण आयोग स्थापन करण्यात आले आहेत. ग्राहक आयोगामध्ये दाखल केलेली तक्रार/ अपिल संदर्भात ग्राहकांना नुकसान भरपाई म्हणून जी रक्कम विरुद्ध पक्षाने ठेव म्हणून जमा करावयाची आहे व अशा ठेव रक्कमेतून जी नुकसान भरपाई द्यावी लागेल अथवा ठेव रक्कम परत करावी लागेल त्यासाठी प्रत्येक आयोगाचे वैयक्तीक ठेव खाते (पीएलए) सुरु करण्यात आले आहे. जिल्हा ग्राहक तक्रार निवारण आयोग, पालघर या कार्यालयाची स्थापना शासन अधिसूचना दि. ०४.०२.२०२५ अन्वये झाली आहे. सदर कार्यालयासाठी नविन पीडी- पीएलए खाते सुरु करण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :

जिल्हा ग्राहक तक्रार निवारण आयोग, पालघर या कार्यालयातील तक्रार / अपिल यामध्ये सामनेवाला यांनी जिल्हा आयोगात अपिलापोटी अथवा मा. राज्य आयोगाच्या आदेशानुसार जमा केलेली रक्कम जमा करणेसाठी नविन वैयक्तीक ठेव खाते (पीएलए) सुरु करण्यास खालील अटींच्या अधिन राहून मान्यता देण्यात येत आहे.

- I. प्रबंधक, जिल्हा ग्राहक तक्रार निवारण आयोग, पालघर, यांच्या नावांने नवीन स्वीय प्रपंजी लेखा खात्यातील निधीचा वापर जिल्हा आयोग, पालघर यांनी ग्राहक आयोगामध्ये दाखल केलेली तक्रार/ अपिल अथवा मा. राज्य आयोगाच्या आदेशानुसार जमा केलेली रक्कम व अशा ठेव रक्कमेतून जी नुकसान भरपाई द्यावी लागेल अथवा ठेव रक्कम परत करावी लागेल या बाबींवर खर्ची करण्यात यावा.
- II. सदर स्वीय प्रपंजी लेखा खात्यामध्ये वेळोवेळी आर्थिक व्यवहार होणे आवश्यक आहे. तसेच सदर लेखा खाते बंद पडणार नाही. याची दक्षता संबंधित कार्यालयांनी घ्यावी.
- III. सदर लेखा खात्याच्या व्यवहारांचे ताळमेळ (reconciliation) व परिक्षण याची सर्वस्वी जबाबदारी संबंधित कार्यालयाची राहील.

- IV. वित्त विभाग, दि.०५ सप्टेंबर, २०२३ च्या शासन निर्णयातील सूचनांचे काटेकोर अनुपालन करावे.
- V. सदरचे स्वीय प्रपंजी लेखा खात्याचे लेखापरीक्षण करणे आवश्यक राहील.
- VI. प्रबंधक, जिल्हा ग्राहक तक्रार निवारण आयोग, पालघर यांनी सदरचे खाते योग्य प्रकारे ठेवणे आवश्यक राहील.
- VII. सदर खात्यामध्ये महसूली जमा/ महसूली खर्चाचे व्यवहार करता येणार नाहीत.
- VIII. या खात्यातील जमा रक्कमांचा दरमहा कोषागार कार्यालयाशी व महालेखापाल कार्यालयाशी वार्षिक ताळमेळ घालणे आवश्यक राहील.
- IX. प्रत्येक आर्थिक वर्षाच्या अखेरीस सदर खात्यातील जमा रक्कमांचा तपशील कोषागार कार्यालयामार्फत पृष्ठीकरणाकरीता महालेखापाल कार्यालयाकडे पाठविणे आवश्यक राहील.
- X. सदर खात्यास महाराष्ट्र कोषागार नियमातील सर्व नियम लागू राहतील.

२. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या सहमतीने त्यांच्या अनौपचारीक संदर्भ क्र. २४५/२०२५/कोषाप्रशा-५, दि.१०.०७.२०२५ तसेच महालेखापाल कार्यालय यांच्या अनौपचारीक संदर्भ क्र.TM/Ch.२/UOR /अ.ना.पु.व ग्रा.सं.वि /UOR no. १७५/२०२५-२६/१२२३, दि.३०.०९.२०२५ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharastra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०२५१०२७११३१०२७८०६ असा आहे.
महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(गजानन रा. देशमुख)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. अध्यक्ष, राज्य ग्राहक तक्रार निवारण आयोग, मुंबई.
२. महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य, ½ मुंबई, नागपूर
३. अधिदान व लेखा अधिकारी कार्यालय, मुंबई
४. निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई
५. वित्तीय सल्लागार व उप सचिव कार्यालय, अ.ना.पु.व ग्रा.सं.वि , मुंबई
६. जिल्हा ग्राहक तक्रार निवारण आयोग, पालघर
७. जिल्हा कोषागार अधिकारी, पालघर (राज्य आयोग, मुंबई मार्फत)
८. निवडनस्ती /ग्रासं - ४